



Arrest

nr. 221 815 van 27 mei 2019
in de zaak RvV X / VIII

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat P. ROELS
Graanmarkt 17
9300 AALST

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie.

DE WND. VOORZITTER VAN DE VIIIste KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X die verklaart van Eritrese nationaliteit te zijn, op 18 februari 2019 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 8 februari 2019 tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding met het oog op verwijdering (bijlage 13septies L).

Gezien titel Ibis, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 25 april 2019, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 17 mei 2019.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken M. MAES.

Gehoord de opmerkingen van advocaat P. DE LANGE, die loco advocaat P. ROELS verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat A. DEBERSAQUES, die loco advocaat E. MATTERNE verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

Verzoeker verklaart de Eritrese nationaliteit te bezitten.

Op 7 februari 2019 wordt een administratief verslag vreemdelingencontrole opgesteld wegens illegaal verblijf.

Op 8 februari 2019 neemt de verwerende partij de beslissing tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding met oog op verwijdering (bijlage 13septies L). Dit is de bestreden beslissing, gemotiveerd als volgt:

“Aan de Heer die verklaart te heten:

naam: [J.]

voornaam: [A.]

geboortedatum: [...]

geboorteplaats: ///

nationaliteit: Eritrea

In voorkomend geval, ALIAS:

wordt het bevel gegeven het grondgebied van België te verlaten, evenals het grondgebied van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen, tenzij hij beschikt over de documenten die vereist zijn om er zich naar toe te begeven.

REDEN VAN DE BESLISSING EN VAN DE AFWEZIGHEID VAN EEN TERMIJN OM HET GRONDGEBIED TE VERLATEN:

Voorafgaandelijk deze beslissing werd betrokkene gehoord door de politiezone van Aalter op 07.02.2019 en werd rekening gehouden met zijn verklaringen.

Het bevel om het grondgebied te verlaten wordt afgegeven in toepassing van volgend(e) artikel(en) van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en volgende feiten en/of vaststellingen:

Artikel 7, alinea 1:

- ☐ 1° wanneer hij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de bij artikel 2 vereiste documenten;

De betrokkene is niet in het bezit van een geldig paspoort en niet van een geldig visum/verblijfstitel op het moment van zijn arrestatie.

Artikel 74/14: Reden waarom geen termijn voor vrijwillig vertrek wordt toegestaan:

- ☐ artikel 74/14 §3, 1°: er bestaat een risico op onderduiken

Er bestaat een risico op onderduiken:

1° Betrokkene heeft na zijn illegale binnenkomst of tijdens zijn illegaal verblijf geen verblijfsaanvraag of verzoek of internationale bescherming ingediend binnen de door de wet voorziene termijn. Uit het administratief dossier blijkt niet dat hij zijn verblijf op de wettelijk voorziene manier heeft trachten te regulariseren.

4° Betrokkene heeft duidelijk gemaakt dat hij zich niet aan de verwijderingsmaatregel wil houden.

Betrokkene heeft geen gevolg gegeven aan het bevel om het grondgebied te verlaten dat hem betekend werd op 05.12.2018. Deze vorige beslissing(en) tot verwijdering werd(en) niet uitgevoerd. Het is weinig waarschijnlijk dat hij vrijwillig gevolg zal geven aan deze nieuwe beslissing.

Terugleiding naar de grens

Voorafgaandelijk deze beslissing werd betrokkene gehoord door de politiezone van Aalter op 07.02.2019 en werd rekening gehouden met zijn verklaringen.

REDEN VAN DE BESLISSING TOT TERUGLEIDING NAAR DE GRENS:

Met toepassing van artikel 7, tweede lid, van de wet van 15 december 1980, is het noodzakelijk om de betrokkene zonder verwijl naar de grens te doen terugleiden, met uitzondering van de grens van de staten die het Schengenacquis ten volle toepassen² om de volgende redenen:

Reden waarom geen termijn voor vrijwillig vertrek:

Er een bestaat een risico op onderduiken:

1° Betrokkene heeft na zijn illegale binnenkomst of tijdens zijn illegaal verblijf geen verblijfsaanvraag of verzoek of internationale bescherming ingediend binnen de door de wet voorziene termijn.

Uit het administratief dossier blijkt niet dat hij zijn verblijf op de wettelijk voorziene manier heeft trachten te regulariseren.

4° Betrokkene heeft duidelijk gemaakt dat hij zich niet aan de verwijderingsmaatregel wil houden.

Betrokkene heeft geen gevolg gegeven aan het bevel om het grondgebied te verlaten dat hem betekend werd op 05.12.2018. Deze vorige beslissing(en) tot verwijdering werd(en) niet uitgevoerd. Het is weinig waarschijnlijk dat hij vrijwillig gevolg zal geven aan deze nieuwe beslissing.

Betrokkene werd gehoord op 07.02.2019 door de politiezone Aalter in het Nederlands.

Gezien betrokkene niet in het bezit is van de vereiste documenten zal de grens worden bepaald nadat het risico op schending van artikel 3 EVRM werd onderzocht. Er zal ter zake een nieuwe beslissing genomen worden waarbij de grens wordt bepaald en waartegen een schorsend beroep bij de RVV kan ingesteld worden.

Betrokkene brengt geen elementen aan die bewijzen dat hij aan een ziekte lijdt die hem belemmeren terug te keren naar zijn land van herkomst.

Artikel 3 van het EVRM waarborgt niet het recht om op het grondgebied van een Staat te blijven louter om de reden dat die Staat betere medische verzorging kan verstrekken dan het land van herkomst en dat zelfs de omstandigheid dat de uitwijzing de gezondheidstoestand of de levensverwachting van een vreemdeling beïnvloedt, niet volstaat om een schending van deze verdragsbepaling op te leveren. Enkel in zeer uitzonderlijke gevallen wanneer de humanitaire redenen die pleiten tegen de uitwijzing dwingend zijn, het geen in voorliggende zaak niet blijkt, kan een schending van artikel 3 van het Europees Verdrag aan de orde zijn.

(...)”

Verwerende partij deelt mee dat verzoeker op 19 februari 2019 werd vrijgesteld.

2. Over de rechtspleging

Aan verzoekende partij werd het voordeel van de kosteloze rechtspleging toegekend, zodat niet kan worden ingegaan op de vraag van de verwerende partij om de kosten van het geding te haren laste te leggen.

3. Ontvankelijkheid

De verwerende partij stelt in haar nota met opmerkingen vast dat verzoeker het voorwerp uitmaakt van verschillende bijlagen 13septies, die definitief aanwezig zijn in het rechtsverkeer. De verwerende partij stelt dat verzoeker niet aantoont wat het belang is bij een eventuele vernietiging van de thans bestreden beslissing nu hij nog steeds gevolg dient te geven aan eerdere bevelen.

De raadsman van verzoeker wijst er tijdens de terechtzitting op dat de bestreden beslissing nog steeds actueel is, dat er geen latere bevelen om het grondgebied te verlaten zijn gegeven en dat de verwerende partij ondertussen geen andere land van herkomst dan Eritrea heeft vastgesteld.

De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn middel een schending aanvoert van het zorgvuldigheidsbeginsel en artikel 3 van het EVRM. Het onderzoek van die onderdelen zal de Raad er toe nopen zich uit te spreken over de vraag of er in het concrete geval wettige redenen voorhanden zijn die zich verzetten tegen de afgifte van het bevel om het grondgebied te verlaten en raakt de grond van de zaak. Hierbij moet worden geduïd dat artikel 3 van het EVRM primeert op de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet).

Bijgevolg strekt de vernietiging van de bestreden beslissing verzoeker tot voordeel en dient de opgeworpen exceptie van onontvankelijkheid wegens gebrek aan belang te worden verworpen

4. Onderzoek van het beroep

4.1. In een enig middel voert verzoeker onder meer de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel iuncto artikel 3 van het EVRM.

Verzoeker argumenteert dat de verwerende partij een uitvoerbare vertrekverplichting oplegt zonder op een ernstige wijze te onderzoeken of dit in strijd is met artikel 3 van het EVRM. Hij vervolgt dat de verwerende partij heeft nagelaten, alvorens de bestreden beslissing te nemen, een grondig onderzoek te voeren inzake een mogelijke schending van het voormelde artikel 3 bij een verwijdering naar zijn land van herkomst dan wel naar een land zoals bepaald door de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (de zogenaamde Terugkeerrichtlijn). Hij wijst erop dat de verwerende partij, hoewel zij op de hoogte is van de precaire mensenrechtensituatie in Eritrea, op geen enkele manier het risico dat gepaard kan gaan met een verwijdering heeft onderzocht.

4.2. De verwerende partij repliceert als volgt op het middel van verzoeker:

“De verwerende partij heeft de eer te antwoorden dat in de thans bestreden beslissing de volgende passage staat vermeld:

“Gezien betrokkene niet in het bezit is van de vereiste documenten zal de grens worden bepaald nadat het risico op schending van artikel 3 EVRM werd onderzocht. Er zal ter zake een nieuwe beslissing genomen worden waarbij de grens wordt bepaald en waartegen een schorsend beroep bij de RVV kan ingesteld worden.”

Uit de bestreden beslissing blijkt aldus dat het bestuur de grens nog dient te bepalen naar waar verzoeker kan worden teruggeleid en dat er vervolgens een nieuwe terugleidingsbeslissing zal worden genomen.

Verzoeker kan dan ook niet ernstig beweren dat voorafgaandelijk aan de thans bestreden beslissing moest onderzocht worden of een terugkeer naar Eritrea in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM. De bestreden beslissing heeft immers niet tot gevolg dat hij zal worden teruggeleid naar Eritrea.

Ook in casu wordt uitdrukkelijk in de bestreden beslissing vermeld dat de grens waarnaar verzoeker moet worden teruggeleid nog moet bepaald worden.

Een schending van artikel 3 EVRM is aldus niet aan de orde.

Bovendien werd verzoeker inmiddels in vrijheid gesteld en dient hij zelf gevolg te geven aan het bevel waarbij het hem vrijstaat al dan niet terug te keren naar zijn herkomstland.

Het staat hem ook vrij, indien hij de bescherming van de Belgische autoriteiten ook effectief beoogt, een verzoek tot internationale bescherming in te dienen, wat hij in casu nog niet heeft gedaan.

Aangezien de tenuitvoerlegging van de verwijderingsmaatregel nog niet aan de orde is, dit in afwachting van de bepaling van de grens van het land waarnaar verzoeker kan worden teruggedreven, is het wel degelijk gerechtvaardigd dat een rigoureuus onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 EVRM nog niet gevoerd werd.

Voorts betwist verzoeker niet dat hij zich bevindt in een situatie zoals omschreven door artikel 7, alinea 1, 1° van de vreemdelingenwet en dat hij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de nodige documenten en dat er een risico op onderduiken bestaat.

Verzoeker betwist niet dat hij reeds verschillende malen bevolen werd om het grondgebied te verlaten en gaat eraan voorbij dat hij telkens gehoord werd. Terwijl hij in het verleden wel in staat bleek verklaringen af te leggen, blijkt plots uit het verhoorverslag voorafgaand aan het nemen van de beslissing dat hij geen verstaanbare taal spreekt en communicatie derhalve niet mogelijk is.

De determinerende motieven op grond waarvan het bevel om het grondgebied te verlaten werd genomen, worden derhalve niet betwist of weerlegd en volstaan om de beslissing te schragen naar recht.

Er worden geen ernstige middelen voorgesteld.”

4.3. Het zorgvuldigheidsbeginsel legt de overheid de verplichting op haar beslissing op een zorgvuldige wijze voor te bereiden en te steunen op een correcte feitenvinding (RvS 2 februari 2007, nr. 167.411, RvS 14 februari 2006, nr. 154.954). Het respect voor het zorgvuldigheidsbeginsel houdt derhalve in dat de administratie bij het nemen van een beslissing moet steunen op alle gegevens van het dossier en op alle daarin vervatte dienstige stukken.

Artikel 3 van het EVRM luidt als volgt:

“Niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.”

Deze bepaling bekrachtigt een van de fundamentele waarden van elke democratische samenleving en verbiedt in absolute termen folteringen en onmenselijke of vernederende behandelingen, ongeacht de omstandigheden en de handelingen van het slachtoffer (vaste rechtspraak: zie bv. Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna ook: EHRM of het Hof) 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 218).

Het EHRM heeft reeds geoordeeld dat de verwijdering door een lidstaat een probleem ten aanzien van artikel 3 van het EVRM kan opleveren en dus een verdragsluitende staat verantwoordelijk kan stellen, wanneer er ernstige en bewezen motieven bestaan om aan te nemen dat de verzoeker in het land van bestemming een reëel gevaar loopt om te worden onderworpen aan behandelingen die in strijd zijn met dit verdragsartikel. In deze omstandigheden houdt artikel 3 van het EVRM de verplichting in de persoon in kwestie niet naar dat land te verwijderen (zie EHRM 4 december 2008, Y./Rusland, § 75 en de arresten waarnaar wordt verwezen; EHRM 26 april 2005, Müslim/Turkije, § 66).

Om te beoordelen of er ernstige en bewezen motieven bestaan om aan te nemen dat verzoeker een reëel gevaar loopt op een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling, houdt de Raad zich aan de door het EHRM gegeven aanwijzingen.

In deze heeft het EHRM geoordeeld dat, om het bestaan van een gevaar van slechte behandelingen na te gaan, de te verwachten gevolgen van de verwijdering van de verzoeker naar het land van bestemming dienen te worden onderzocht, rekening houdend met de algemene situatie in dat land en met de omstandigheden die eigen zijn aan het geval van de verzoeker (zie EHRM 4 december 2008, Y./Rusland, § 78; EHRM 28 februari 2008, Saadi/Italië, §§ 128-129 en EHRM 30 oktober 1991, Vilvarajah en cons./ Verenigd Koninkrijk, § 108 in fine).

Wat het onderzoek van de omstandigheden eigen aan het geval van de verzoeker betreft, oordeelde het EHRM dat het ingeroepen risico een individueel karakter heeft indien het voldoende concreet en aantoonbaar is (cf. EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 359 in fine).

Het bestaan van een reëel gevaar van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling beoordeeld op grond van de omstandigheden waarvan de verwerende partij kennis had of had moeten hebben op het ogenblik van de bestreden beslissing (EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, § 358; EHRM 4 december 2008, Y./Rusland, § 81; EHRM 20 maart 1991, Cruz Varas en cons./ Zweden, §§ 75-76; EHRM 30 oktober 1991, Vilvarajah en cons./Verenigd Koninkrijk, § 107).

De verwerende partij moet een zo nauwkeurig mogelijk onderzoek doen van de gegevens die wijzen op een reëel risico van een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling (EHRM 21 januari 2011, M.S.S./België en Griekenland, §§ 293 en 388).

Het EHRM heeft verder ook gesteld dat voor een zinnig en grondig onderzoek in het licht van de artikelen 2 en 3 juncto artikel 13 van het EVRM het land van bestemming duidelijk dient te zijn. Zo stelt het Hof in de zaak nr. 43875/09 van 15 april 2014 *“Asalya t. Turkije”* waar het vaststelt in § 113 dat het administratief rechtscollege van Ankara geen rekening heeft gehouden met het persoonlijk risico voor de verzoeker: *“the court believes that this deficiency is due, at least to some extent, to the fact that neither the original deportation order nor any subsequent submissions by the Ministry to the domestic courts specified where exactly the applicant would be deported to. Such ambiguity is unacceptable, not only because it exacerbated the applicant’s already precarious position, but also because it inevitably hampered any meaningful examination of the risks involved in his deportation, thus rendering the protection afforded under Article 13 illusory.”* (eigen vertaling: *“het Hof gelooft dat dit gebrek, minstens tot op zekere hoogte, ligt aan het feit dat noch de originele verwijderingsbeslissing noch enige volgende suggestie van het Ministerie aan de nationale hoven verduidelijkte waar exact de verzoeker naar zou worden verwijderd. Zulke ambiguïteit is niet accepteerbaar, niet enkel omdat het de reeds kwetsbare positie van verzoeker verergert, maar ook omdat het onvermijdelijk een zinnig onderzoek naar de risico’s die vervat liggen in de verwijdering verhinderde, en op die wijze de bescherming geboden onder artikel 13 illusoir maakt.”*)

4.4. Het wordt niet betwist dat de verwerende partij in casu op een bepaald moment in de besluitvormingsprocedure een onderzoek moet voeren naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM. De partijen zijn het echter niet eens over het moment waarop dat dient te gebeuren. Verzoeker is van oordeel dat het onderzoek moet gebeuren voorafgaand aan het afleveren van het bevel om het grondgebied te verlaten. Luidens de bestreden beslissing is de verwerende partij daarentegen van oordeel dat dit pas kan nadat de nationaliteit van verzoeker vaststaat en de grens waarnaar hij zal worden teruggeleid, kan worden bepaald. Tegen deze zogenaamde *“beslissing tot vaststelling van de grens”* kan volgens de bestreden beslissing een schorsend beroep bij de Raad worden ingesteld. In haar nota met opmerkingen benadrukt de verwerende partij dat verzoeker op basis van de thans bestreden beslissing niet zal worden teruggeleid naar Eritrea, zodat er niet ernstig kan worden beweerd dat voorafgaand aan de bestreden beslissing moest worden onderzocht of een terugkeer naar Eritrea in strijd zou zijn met artikel 3 van het EVRM.

Uit de definitie van artikel 1 van de Vreemdelingenwet blijkt dat een beslissing tot verwijdering, zoals het thans bestreden bevel om het grondgebied te verlaten, op zich reeds niet enkel vaststelt dat een vreemdeling illegaal op het grondgebied verblijft, maar eveneens een terugkeerverplichting oplegt (6°). Eveneens blijkt dat de terugkeerverplichting niet naar om het even welk land geldt, maar ofwel naar het land van herkomst ofwel een land van doorreis overeenkomstig communautaire of bilaterale overnameovereenkomsten ofwel naar een derde land waarnaar de betrokken onderdaan besluit vrijwillig terug te keren en waar deze wordt gemachtigd of toegelaten tot het verblijf (5°).

Artikel 7 van de Vreemdelingenwet, dat de rechtsgrond vormt van de bestreden beslissing, wijst er in de aanhef op dat deze bepaling toepassing vindt *‘onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag’*.

Nu een bevel om het grondgebied te verlaten reeds de verplichting oplegt om het grondgebied te verlaten én een terugkeerverplichting oplegt (RvS 28 september 2017, nr. 239.259), en gelet op de aanhef van artikel 7 van het EVRM, kan verzoeker worden bijgetreden waar hij betoogt dat reeds bij de afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten een onderzoek naar artikel 3 van het EVRM moet gebeuren.

De stelling van verwerende partij dat het volstaat een onderzoek te doen naar artikel 3 van het EVRM, slechts op het ogenblik van de tenuitvoerlegging van een beslissing, strookt niet met de duidelijke termen van artikel 7 van de Vreemdelingenwet. De verwerende partij kan dan ook niet voorhouden met dit onderzoek te kunnen wachten tot in een volgende beslissing de daadwerkelijke grens is bepaald naar waar verzoeker zal worden teruggeleid.

Dit standpunt wordt bevestigd door de Raad van State die op 29 mei 2018 in de arresten nrs. 241.623 en 241.625 duidelijk het volgende uiteenzette:

“Het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten houdt in dat de rechtstoestand van de betrokken vreemdeling als dusdanig bestaat op het ogenblik dat die beslissing wordt genomen, dat die vreemdeling op dat ogenblik dus geen titel (meer) heeft om op het grondgebied te verblijven zodat hij er onwettig verblijft en dat hij derhalve het grondgebied dient te verlaten. Het betreft dan ook een beslissing tot verwijdering in de zin van artikel 1, 6°, van de vreemdelingenwet.

De betrokken vreemdeling is ertoe gehouden de terugkeerverplichting na te leven en het bevel om het grondgebied te verlaten, [...], uit te voeren zonder dat de verzoekende partij [in casu de gemachtigde] een nieuwe beslissing dient te nemen. Naar luid van artikel 7, eerste lid, van de vreemdelingenwet wordt een bevel om het grondgebied te verlaten gegeven “onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag”.

De verzoekende partij moet derhalve bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten reeds onderzoeken of die verwijderingsmaatregel in overeenstemming is met de normen van de internationale verdragen waardoor België gebonden is, te dezen met artikel 3 van het EVRM. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de mogelijkheid voor de verzoekende partij om bij niet-naleving van het bevel om het grondgebied te verlaten over te gaan tot dwangmaatregelen met het oog op verwijdering in de zin van artikel 1, 7°, van de vreemdelingenwet, zijnde de fysieke verwijdering van het grondgebied. Enerzijds kan de toestand immers in die zin evolueren dat er zich bij het nemen van de beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten nog geen gevaar voor een schending van artikel 3 van het EVRM voordoet doch naderhand wel, wanneer de verzoekende partij effectief wil overgaan tot verwijdering. Anderzijds kan niet worden verondersteld dat de betrokken vreemdeling het bevel om het grondgebied te verlaten niet zal naleven zodat de verzoekende partij er zich niet van kan onthouden een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM te onderzoeken onder het voorwendsel

dat zij dergelijk onderzoek zal voeren bij het nemen van dwangmaatregelen met het oog op de fysieke verwijdering van de vreemdeling.”

En ook:

“In de laatste zin van punt 199 van het arrest van 13 december 2016 in zake Paposhvili t. België stelt het EHRM vast dat de Raad van State, die was gevat door een cassatieberoep, de in die zaak gevolgde redenering van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft bevestigd en heeft gepreciseerd dat de evaluatie van de medische toestand van een vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel en aan wie de machtiging tot verblijf was geweigerd, moest gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van die verwijderingsmaatregel en niet op het ogenblik van het aannemen van die maatregel. Met uitdrukkelijke verwijzing naar punt 199 in fine, vervolgt het EHRM in punt 202 dat de omstandigheid dat de evaluatie van de medische toestand van de betrokkene ook in extremis had kunnen gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van de verwijderingsmaatregel, niet tegemoet komt aan de bekommernissen van artikel 3 van het EVRM wanneer er geen aanwijzingen zijn betreffende de omvang van dergelijk onderzoek en het effect ervan op het bindende karakter van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Ook met het bestreden arrest is uitspraak gedaan over de wettigheid van een bevel om het grondgebied te verlaten waarbij geen onderzoek was gedaan naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM in het licht van de concrete gegevens van de zaak. Net als in de zaak die tot het meergenoemde arrest van het EHRM van 13 december 2016 heeft geleid, was ook te dezen nog geen effectieve verwijdering van verweerder voorzien. Nu het EHRM ook in dat arrest naar die omstandigheden heeft verwezen, heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen er geen betekenis aan gegeven die strijdig is met de bewoordingen of de inhoud ervan door te oordelen dat een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM moet worden onderzocht bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten en niet pas op het ogenblik van de gedwongen verwijdering van de vreemdeling.”

De mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM moet dus reeds worden onderzocht bij het nemen van een beslissing tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten en dus voorafgaand aan het nemen van eventuele dwangmaatregelen met oog op de fysieke verwijdering (RvS 28 september 2017, nr. 239.259 en RvS 8 februari 2018, nr. 240.691). In casu stelt de Raad vast dat voor verzoeker een terugkeerverplichting geldt zonder dat enige termijn voor vrijwillig vertrek werd gegeven.

In dit verband benadrukt de Raad dat de vaststelling dat een beslissing niet zorgvuldig werd voorbereid, niet kan worden rechtgezet door een navolgende beslissing.

Een motivering die verwijst naar de intentie om later een nieuwe beslissing te treffen, kan, daargelaten proceseconomische overwegingen, overigens niet verhinderen dat de thans bestreden beslissing zonder verdere maatregelen uitvoerbaar is daar verzoeker wordt geacht aan het bevel om het grondgebied te verlaten gevolg te geven.

De verwerende partij stelt in haar nota met opmerkingen dat verzoeker niet betwist dat hij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de nodige documenten en dat een risico op onderduiken bestaat. De Raad benadrukt echter nogmaals dat artikel 7 van de Vreemdelingenwet enkel geldt *“onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag”*.

Waar de verwerende partij in de nota met opmerkingen voorts aanvoert, dat er onzekerheid is aangaande de identiteit en de nationaliteit van verzoeker, merkt de Raad op dat het administratief dossier geen voldoende concrete en aannemelijke indicaties bevat die ertoe zouden kunnen leiden dat aan de verklaarde Eritrese nationaliteit van verzoeker kan worden getwijfeld. De verwerende partij licht overigens nergens toe waarom er twijfel zou zijn over de verklaarde nationaliteit.

4.5. Vermits in de bestreden bijlage 13septies L wordt vermeld, *“die verklaart te heten: nationaliteit: Eritrea”*, en geen ander land van bestemming wordt genoemd, moet het risico op schending van artikel 3 van het EVRM ten aanzien van Eritrea worden onderzocht. De Raad herhaalt in dit verband dat de thans bestreden beslissing gezien de rechtsgrond en de motieven ervan een uitvoerbare beslissing is die een vertrekverplichting oplegt. Dat verzoeker inmiddels werd vrijgesteld, doet daaraan geen afbreuk.

In casu blijkt uit de bewoordingen van de bestreden beslissing dat de verwerende partij het onderzoek naar de aspecten van een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM uitdrukkelijk uitstelt. Het onderzoek is derhalve niet, of minstens niet volledig, gevoerd.

Dit klemmt des te meer nu verzoeker in het kader van zijn hoorrecht herhaaldelijk een vrees voor terugkeer naar zijn land van herkomst uitte (gehoorverslag 31 augustus 2018 “gevaar in eigen land”; gehoorverslag 25 oktober 2018 “Ik ben protestants en mijn religie wordt niet aanvaard. Ik wordt lastig gevallen door het leger”; gehoorverslag 16 november 2018 “Vluchten van regering” “Pentecostal church (protestant) is niet geaccepteerd in Eritrea. Problemen rond militaire dienst. Voorheen reeds lange tijd in Soedan verbleven”; gehoorverslag 5 december 2018 “mauvais gouvernement, mauvaises lois”). Dat verzoeker in het laatste gehoorverslag van 7 februari 2018 plots geen verstaanbare taal zou spreken waardoor communicatie niet mogelijk was, doet geen afbreuk aan de vorige verklaringen die hij aflegde en waar de verwerende partij in haar nota zelf naar verwijst.

De verwerende partij kan zich verder niet dienstig verschuilen achter het feit dat er tijdens het laatste gehoor geen communicatie mogelijk was. Los van de omstandigheden waarin dat gehoor heeft plaats-gegrepen kan de verwerende partij niet voorhouden niet op de hoogte te zijn van de uiterst preciaire mensenrechtensituatie in Eritrea, waarvan onder meer het in het verzoekschrift aangehaalde rapport van USDOS Labour & Human Rights van 2017 gewag maakt. Hierin kan worden gelezen: “*The most significant human rights issues included arbitrary deprivation of life; disappearances; torture and other cruel, inhuman, and degrading treatment by security forces, including for political and religious beliefs; harsh prison and detention center conditions; arbitrary arrest; denial of fair public trial; arbitrary or unlawful interference with privacy, family, or home; restrictions on freedoms of speech and press; restrictions on internet freedom, academic freedom, and cultural events; restrictions on freedom of peaceful assembly, association, and religion; limits on freedom of internal movement and foreign travel; inability of citizens to choose their government in free and fair elections; corruption and lack of transparency; restrictions on international nongovernmental organizations; violence against women and girls, including in military camp settings and national service positions; human trafficking; criminalization of same-sex sexual conduct; and forced labor, including forced participation in the country’s national service program, routinely for periods beyond the 18-month legal obligation. The government did not generally take steps to investigate, prosecute, or punish officials who committed human rights abuses. Impunity for such abuses was the norm.*”

Verzoeker verwijst ook naar de conclusie van de Speciale Rapporteur van de VN met betrekking tot de mensenrechten in Eritrea:

“The overall assessment of the Special Rapporteur regarding the situation on human rights in Eritrea remains grim:

- (a) The human rights landscape of Eritrea remains complex, compounded by non-respect for the rule of law and weak institutions, including the judiciary;*
- (b) The military/national service, which the commission of inquiry on human rights found reasonable grounds to believe constituted no less than the enslavement of a whole population, a crime against humanity, remains indefinite. Except for a small increase in pay in 2015, no further reform has been communicated;*
- (c) Other crimes against humanity, involving imprisonment, enforced disappearance, torture and other inhumane acts, persecution, rape and murder, continue;*
- (d) The military/national service and the people’s militia detain people in a highly militarized society, making it impossible for them to enjoy a normal life. The Special Rapporteur notes with concern that the military plays a dominant role in the lives of Eritrean people and in the country’s national institutions;*
- (e) Overcrowded detention centres with no means to challenge the legality of the detentions before an impartial and independent court of law;*
- (f) Participants at peaceful demonstrations and gatherings held in compliance with international human rights standards are subjected to excessive use of force by the military and law enforcement apparatus. Demonstrators are arbitrarily detained for expressing their views when they assemble;*
- (g) The Government’s actions aimed at controlling religious practice in Eritrea through different kinds of interference do not enhance the religious tolerance that has hitherto characterized the harmonious relations among different religious communities in Eritrea;*
- (h) Detainees are especially vulnerable to human rights violations, including torture, as legal procedures and safeguards, such as access to family members, lawyers and doctors, are denied;*
- (i) Pretrial detention is the norm and not the exception;*
- (j) Independent institutions that ensure the separation of powers, with checks and balances built into the system, are either weak or absent;*

(k) The impunity enjoyed by perpetrators of crimes against humanity and human rights violations remains an unrelenting challenge to be addressed through effective measures. Repeatedly, the Government has failed to prosecute perpetrators to ensure accountability. Essentially, Eritrea has demonstrated that victims of crimes against humanity and human rights violations will not receive adequate remedies. Thus, impunity has been strengthened and entrenched, with the prospect that human rights violations will continue to be committed while perpetrators are shielded. (UN, Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Eritrea, 2018, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G18/189/90/PDF/G1818990.pdf?OpenElement>, pg. 16 en 17)."

De verwerende partij betwist de pertinentie van dit rapport niet. Evenmin houdt ze voor dat dit niet langer actueel zou zijn. De verwerende partij kan die specifieke situatie in Eritrea niet negeren en daarover geen onderzoek doen, enkel omdat verzoeker bij zijn laatste gehoor geen gewag heeft gemaakt van problemen waardoor hij niet kan terugkeren naar Eritrea en geen verzoek tot internationale bescherming heeft ingediend bij de Belgische overheden. Deze beoordeling dringt zich des te meer gezien verzoekers verklaringen tijdens de voorafgaande gehoren.

Waar verwerende partij in haar nota nog verwijst naar de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming in te dienen, herinnert de Raad er verder aan dat het feit dat verzoeker niet uitdrukkelijk om bescherming heeft gevraagd, de verwerende partij niet ontslaat van de verplichting om een nauwgezet onderzoek te voeren in het licht van artikel 3 van het EVRM (cf. EHRM 23 december 2012, nr. 27765/09, Hirsi Jamaa v. Italië, §133).

4.6. Uit het bovenstaande is gebleken dat het betoog van de verwerende partij in haar nota met opmerkingen, waarin zij herhaaldelijk stelt dat de grens waarnaar de verzoeker zal worden teruggeleid, zal worden bepaald nadat het risico op schending van het voormelde artikel 3 zal zijn onderzocht, en waarin zij benadrukt dat een terugkeer naar het land van herkomst enkel na een grondig onderzoek van de geuite vrees kan worden overwogen, geen afbreuk kan doen aan de hoger gemaakte vaststellingen van de Raad.

Thans kan de Raad dan ook enkel vaststellen dat de verwerende partij heeft nagelaten om bij het treffen van de thans bestreden beslissing een grondig onderzoek te voeren naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM.

De aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel in het licht van artikel 3 van het EVRM is gegrond.

Het enige middel is in de besproken mate gegrond. Een verdere bespreking van de overige onderdelen ervan dringt zich niet langer op.

5. Korte debatten

De verzoekende partij heeft een gegrond middel aangevoerd dat leidt tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing. Er is grond om toepassing te maken van artikel 36 van het koninklijk besluit van 21 december 2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De vordering tot schorsing, als accessorium van het beroep tot nietigverklaring, is zonder voorwerp.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 8 februari 2019 tot afgifte van een bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding met het oog op verwijdering (bijlage 13septies L) wordt vernietigd.

Artikel 2

De vordering tot schorsing is zonder voorwerp.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zevenentwintig mei tweeduizend negentien door:

mevr. M. MAES,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken

dhr. T. LEYSEN,

griffier

De griffier,

De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES